

N.F.S. Grundtvigs tale i Landstinget i forbindelse med indskrænkningen af Grundloven I

Taler

Nikolai Frederik Severin Grundtvig
Medlem af Folketinget

Dato

12. juli 1866

Sted

Christiansborg

- 1 Ja, dersom det virkelig var saa, at det nærværende Spørgsmaal er kun ligefrem om, enten vi skulle blive ved at kjøre med 4 eller med 2, og om, hvorvidt det nærværende Forslag har gennemgaaet saa mange Omskiftelser, at det kunde snart være nok, dersom det var saa, ja, saa kan jeg godt indsee, at der ikke kan
- 5 gaaes ind paa mit Forslag, at man ikke kan give mig Ret i, at der behøves en nøiere Undersøgelse, og naar man antager, at det eneste Nye, jeg har lagt Vægt paa, er de Ord, som ere indskudte i §1, og at det er slet ingen Ting, hvad jeg har talt om det gamle Landsting og det nye Landsting og deres Forhold til den almindelige Valgret, deres Forhold til Folkeligheden, at det er ikke Noget, ja, saa
- 10 kan jeg godt indsee, at det maa være meget underligt at høre Forslag om nu paa dette Trin af Sagen at nedsætte et Udvalg, og dersom dette derfor er Ministeriets og Thingets Betragtning af Sagen, nu ja, saa er det urimeligt af mig at spille et Ord mere paa det. Hvad en æret Landstingsmand derimod angaaer, som sagde, at der slet ikke var kommet noget nyt Element ind i Forhandlingen, da har han
- 15 ogsaa forsaavidt Ret, som det er ikke lykkedes mig at bringe det nye Element ind. Men det har jo dog ikke hidtil været betænkt, hvorvidt det enten var klogt af Regjeringen, eller var et Ønske hos Folket, at man forandrede det gamle Landsting til et nyt ufolkeligt, saa, hvis man nu havde indladt sig derpaa, vilde det jo virkelig være noget Nyt, og det Samme er Tilfældet med Forholdet, hvori
- 20 den almindelige Valgret staaer baade til Tidsaanden og den Erfaring, vi have faaet, især i vore Dage. Og naar det endelig hedder, „at her maa man ikke snakke om Hjertet, men kun om Forstanden”, da veed vi jo godt, at det er den gamle Lectie fra forrige Aarhundrede, men som jeg aldrig har vidst enten her eller noget andet Sted var kanoniseret. Jeg skulde derimod troe, at det kun er en lille
- 25 Forblindelse – og endda ikke saa lille, naar man i det Hele tænker, at der kan være nogen menneskelig Tanke eller Afgørelse, uden at der tages Hensyn til Menneske-Hjertet, og i alt Fald skulde jeg mene, at om det endogsaa var aldrig saa ufornuftigt at see paa Hjertet, især hvor det gjælder Folkets Vee og Vel, saa er

30 det mig vist – og jeg har en lang Histories Vidnesbyrd for mig i saa Henseende
–, at man i alt Fald aldrig faaer det danske Folk til ikke at bryde sig noget om,
hvad Hjertet siger; saa det er vist, at, naar man vil tage noget Hensyn paa, hvad
der kan gjøre dette Folk lykkeligt eller paa at være i Enighed med dette Folk, saa
har det ogsaa nogen Betydning, hvad der hører til Hjertet. Og nu endelig om
35 hvad der doceredes, at man maa ikke gaae hen og smigre for sit Folk, saa skulde
det først bevises, at det var Smiger, thi man indrømmede dog godmodigt nok, at
man maatte sige Sandheden om sit Folk, om ogsaa det var noget Godt. Altsaa,
naar der ikke er beviist Andet, end at man har sagt Godt om sit Folk, men ikke
Løgn, saa skulde jeg mene, den Formaning maa helst springes over som Noget,
40 der under en Forhandling om vor Grundlov slet ikke kan komme i Betragtning.
Forresten er det ligefrem, at naar Thinget og Ministeriet finder, at jeg virkelig
ikke har ført Ting frem, som ikke grundigt vare undersøgte hidtil, og som derfor
kunde trænge til fornyet Overveielse, saa har jeg spildt mine Ord; det er mig
klart nok. Naar endelig et af det høie Ministeriums Medlemmer anmærkede
45 som en stor Feil, hvad jo ogsaa er anført saa tidt før, at man ikke saae, at det
egentlige Spørgsmaal var her om at faae de to Forfatninger og fire Kamre slaede
sammen, og at det derfor ikke var et reent Spørgsmaal, om man skulde have den
gamle Grundlov eller en ny, ja, saa ved jeg meget godt, at det er en Synsmaade,
som ikke har været sjelden, men jeg veed ogsaa, at derved afgjøres ikke det
50 Mindste om, hvorvidt det enten er retfærdigt eller statsklogt, at man vil
indskrænke den almindelige Valgret.

Kilde

Materialet er taget fra folketingstidende.dk med tilladelse fra udgiver

55

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Politisk tale

60

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigstale-i-landstinget-i-forbindelse-med-indskraenkningen-af-grundloven-del-1>

65